

FRYMBURSKÉ OZVĚNY

Vydává Obecní úřad v Novém Hrádku

prosinec 1995

cena 4,50 Kč

Prosba k sv. Mikuláši

Dobrý svatý Mikuláši,
prosíme dnes Tebe,
podívej se na nás trochu
s růžového nebe.

Neprosíme za sebe jen,
za celičkou zemi,
za to celé plémě Čechů,
vysmívané všemi.

Nemáme se už tak rádi,
jako jsme se měli,
protože nám staré ctnosti
někam uletěly.

Nikdo o tom bezpochyby
u vás v nebi neví -
my se tomu nedivíme -
vždyť jsme samé hněvy.

Nejsme už, jak předci byli:
statní, pracovití,
neumíme pracovat,
neumíme žítí.

Lásku k vlasti v ústech máme,
v srdci ale není,
proto jsme tak ušlapání,
proto ponížení.

Pros tam za nás podle toho,
jak si zasloužíme,
aby se zas probudilo,
co tak dlouho dříme.

Probud' v nás zas staré ctnosti,
probud' lásku k práci,
ať se nám ta stará sláva
pomaloučku vrací.

Nad lenochem, nad pokrytcem
neměj smilování,
pošli na ně mnoho bídy,
neznej slitování.

Uvidíš-li mezi Čechy
nesváry a shony,
pošli na nás čertů třeba
celé miliony.

Ať se máme zas tak rádi,
jako jsme se měli,
ať nás zase v slávě vidí
široký svět celý.

Až budou zas o nás potom
s úctou vyprávěti,
Tobě budou děkovati,
milý, svatý Mikuláši,
všecky české děti.

*Pavel Skřivan - Dětské květy 1904
(zkráceno)*

Vážení spoluobčané, mládeži a přátelé našeho městečka.

Velmi rád Vás všechny oslovuji, abych Vám oznámil, že snahou obecního zastupitelstva je pokračovat v tradici a znovu vydávat pravidelně Frymburské ozvěny.

Jsem rád, že se mezi námi našli mladí nadšenci, kteří jsou ochotni se této zásluhné činnosti ujmout. Je možné, aby každý z nás dle svých možností přispěl do našeho zpravodaje, abychom se ještě lépe poznali a zároveň se snažili spolurozhodovat a spolupodílet se na dění v naší obci.

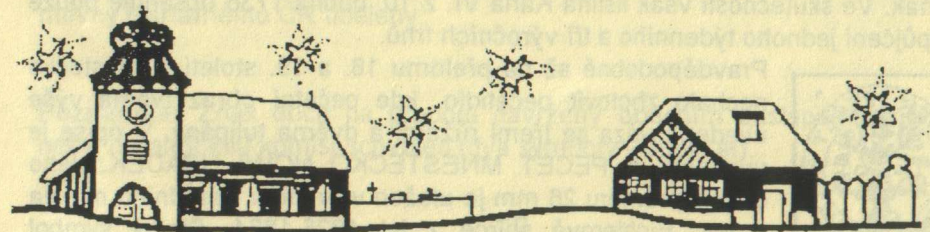
Každý z nás má to právo a možnost, ale i povinnost být prospěšný nejen sobě, ale i obci a v podstatě i celé vlasti. Kéž bychom si to vždy uvědomovali a tak se i snažili.

V našem společném snažení je největší překážkou strach a lhostejnost. Nenechme se strašit. Nebudme lhostejní a vyhýbejme se lidem lhostejným.

Velice výstižně o lhostejnosti hovoří básník Otakar Březina:

"Neboj se nepřátel ani přátel. O nich viš předem, jak se k Tobě zachovají. Boj se lidí lhostejných, kteří - dle situace - mohou křičet buď "Hosana", nebo "Ukřižuj".

Josef Svatoň
starosta

Znak a prapor - symboly Nového Hrádku

Dne 20. září 1995 byl obci Nový Hrádek udělen znak a prapor.

Každé město a městečko (městys) v minulosti mělo svoje znamení - znak. Znaky nebyly a nejsou jen vizitkami obcí. Byly a jsou svéráznými památníky dějin a kultury. Uchovávají "pověsti pradávných dob". Tvořili je nadaní umělci podle přesných a přísných zákonů heraldické vědy.

Též Nový Hrádek užíval svůj znak a to až do roku 1948, kdy jeho užívání se statutem města z dosud nejasných a neobjasněných okolností zaniká.

Z doposud dostupných pramenů týkajících se naší obce nebylo zjištěno kým a kdy byl znak udělen, proto se obecní zastupitelstvo rozhodlo požádat Poslaneckou sněmovnu Parlamentu České republiky o udělení znaku obce.

Náš znak byl heraldickou komisí potvrzen.

Výňatek ze žádosti obecního zastupitelstva o udělení znaku a praporu:

ZNAK OBCE

Popis znaku:

Na stříbrném štítě je černá dvojchá váza (amfora) s kyticí složenou ze tří přirozených červených růží uprostřed a dvou červených tulipánů po stranách se zelenými listy.

Odůvodnění:

Nový Hrádek (původně jen Hrádek) je poprvé doložen k roku 1362 jako sídlo fary. Před rokem 1534 prodal Achilles Anděl z Ronovce frymburské panství Janu st. Trčkovi z Lípy a na Lipnici. Tehdy a také v roce 1537, kdy došlo k dělení panství mezi Jana Trčku st. z Lípy a Zdeňka Trčku z Lípy a na Vlašimi, je Hrádek uváděn jako městečko. V 17. a 18. století nese stejné označení, někdy se používá termínu městys (např. k roku 1654). Ve starší literatuře nacházíme tvrzení, že v roce 1736 císař Karel VI. na přímlovu držitele opočenského panství Rudolfa Josefa hraběte Colloredo současně s udělením jednoho týdenního a tří výročních trhů povýšil obec na město a udělil jí znak. Ve skutečnosti však listina Karla VI. z 10. dubna 1736 obsahuje pouze propůjčení jednoho týdenního a tří výročních trhů.

Pravděpodobně až na přelomu 18. a 19. století si městečko nechalo zhotovit pečetidlo, kde pečetní obraz tvořila výše uvedená váza se třemi růžemi a dvěma tulipány. V opise je uvedeno: ● PECET MNESTECKO NOWI HRADEK. Jeho otisk o průměru 26 mm je uložen v Archivu Národního muzea v tzv. Eichlerově sbírce z let 1825-1834. Stejný symbol

používal Nový Hrádek rovněž na obecních razítkách, jsou známy čtyři typy těchto razítek, a sice z let 1897, 1900 (Státní ústřední archiv Praha, fond Ministerstvo vnitra), z období první republiky (tamtéž, fond Zemské ústředí obcí, měst a okresů) s opisem MĚSTO NOVÝ HRÁDEK a po roce 1945 (tamtéž) s opisem + MÍSTNÍ NÁRODNÍ VÝBOR + NOVÝ HRÁDEK, okr. N. Město n. Met. Zda a kdy byl Nový Hrádek povýšen na město, se zatím nepodařilo zjistit.

Po polovině 19. století se zřejmě začal uvedený pečetní obraz používat jako znak městyse. Svědčí o tom popisy a barevné vyobrazení znaku v soudobé heraldické literatuře. Doklad o udělení znaku však neexistuje. Proto se obecní zastupitelstvo rozhodlo požádat o jeho udělení. Návrh znaku obce vychází z otisku pečetidla z přelomu 18. a 19. století a zmíněných obecních razítek. Tinktury jsou převzaty z vyobrazení v heraldické literatuře (viz např. Widimsky, 1864, vyobrazení č. 185).

Současně obecní zastupitelstvo požádalo Poslaneckou sněmovnu Parlamentu ČR o udělení dalšího symbolu - praporu obce.

PRAPOR OBCE

Popis praporu:

Prapor má dva vodorovné pruhy, červený a bílý, a svislý zelený pruh v žerďové části, v němž je uprostřed položen znak obce.

Odůvodnění:

Obec nikdy prapor neměla. Barvy praporu vycházejí ze znaku: horní pruh má barvu květin ve váze, dolní barvu štítu, svislý pruh v žerďové části barvu listů květin. Není známo, že by některá obec v ČR používala stejný znak.

Předložené a obecním zastupitelstvem schválené návrhy znaku a praporu obce dodržují základní heraldická a vexilologická pravidla, a proto věříme, že nic nebrání tomu, aby byly naší obci předsednictvem Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR uděleny.

Poznámka: Znak obce na praporu navržený obecním zastupitelstvem však nebyl heraldickou komisí schválen (dva symboly - duplikát).

PhDr. Milan UHDE

V Praze dne 20. září 1995
Č.j.: 3449/95 SP

Vážený pane starosto,
vážené členky a vážení členové obecního zastupitelstva,
vážené občanky,
vážení občané,

na základě Vašeho návrhu, po projednání ve výboru pro vědu, vzdělání,
kulturu, mládež a tělovýchovu, heraldické komisi tohoto výboru a po projednání
v politickém grémiu Poslanecké sněmovny jsem rozhodl udělit Vaší obci

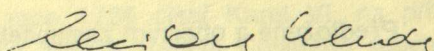
Z n a k

Popis: ve stříbrném štítě černá dvouuchá amfora s třemi přirozenými růžemi
a dvěma svěšenými červenými tulipány po stranách, vše se zelenými
listy.

P r a p o r

Popis: list tvoří dva vodorovné pruhy - červený a bílý a zelené žerďové pole
sahající do jedné třetiny délky listu.
Poměr šířky k délce listu je 2:3.

Pisemné vyhotovení rozhodnutí v příloze přikládám a pěkně Vás zdravím.

Vážený pan
Josef Svatoň
starosta
Obecní úřad
549 22 Nový Hrádek

Znakem mohou být opatřovány úřední listiny, může se používat na
některých razítkách. Mohou jej používat i soukromé osoby a organizace, pokud
to bude schválené OZ. Prapor může být vyvěšován samostatně, může být
vyvěšován vedle naší státní vlajky, může být používán při místních oslavách
apod.

Z práva užívat symboly - znak a prapor - neplynou obcím žádné
výhody. Neplynou tedy ani nám. Jsou vyjádřením hrdosti, jsou to symboly
domova.

Domov nám je určen nejen osudem, ale vytváříme si jej sami. Domov
máme tam, kde žijeme a kde se cítíme dobře a bezpečně. Bude záležet na
každém z nás, jaký ten náš domov si vytvoříme. A toho, koho životní cesty
odvedou někam dál, kéž najdou vždy cestu zpět, kéž se ráj do tohoto našeho
společného domova budou vracet, kéž se zde budou cítit dobře.

Přejeme si, aby se náš společný domov - naše městečko - v tomto
koutku Orlických hor, krásném to místě naší české země, dařil pod našimi
novými symboly budovat a rozvíjet!

Jiří Hlaváček st.

Projev pana starosty při slavnosti v kostele

Domov máme tam, kam nás táhne srdce, kde žijeme a kde se cítíme doma.

Otče biskupe, paní a páni kolegové starostové, naši milí hosté, pane
faráři, vážení představitelé místních závodů, občanských sdružení a společ-
enských organizací, drazí spoluobčané, mládeži, milí přátelé.

Všechny vás srdečně vítám u nás na Novém Hrádku při významné
události, při příležitosti posvěcení a prvního vztýčení obecního praporu. Tato
událost je historickým okamžikem pro celou naši obec. Neopakuje se každý
rok, neopakuje se ani za staletí.

Víme, že symboly obcím uděloval vždy panovník. Znak obce, který
obec užívala už na přelomu 18. a 19. století, se přesně neví, kým byl Hrádku
udělen. S naprostou jistotou ale víme, že užívání praporu obce jako symbolu
bylo naší obcí uděleno Parlamentem ČR letos a dekretem o užívání těchto
symbolů jsem měl tu čest převzít z rukou předsedy Posl. sněmovny pana dr.
Uhdeho dne 20. září 1995. Jsem přesvědčen a věřím tomu, že tato čest mě
potkala z vůle Boží. Nevěřím, že je to jen náhoda, že právě dnes, v památný
den vzniku samostatného Československa, se odbývá pro naši obec tak
významná událost. O výstavě kronik a fotodokumentace, která právě probíhá v
budově OÚ, jsme se rozhodli již v loňském roce, aniž bychom tušili jaké pocty

a výsady se dostane naší obci. Domníváte se, vážení přátelé, že to vše je jen náhoda? Já ne, já za tím vším vidím vyšší moc, vyšší řízení.

Ne všichni naši spoluobčané, a ani to nejde, nejsou užíváním obecního praporu nadšeni, Mnozí to i zavrhnou a říkají, k čemu nám to je a k čemu to potřebujeme. Co by za to mohlo být prospěšnějšího pro celou obec. Mohu vás všechny ujistit, že obecní prapor není otázka financí, ale především je to otázka oprávněné hrdosti každého hrádováka.

Náš prapor by nás měl všechny bez rozdílu věku, postavení a vzdělání sdružovat a hlavně nám připomínat náš domov.

Ano, prapor je symbolem domova. Každý domov, ať malý či velký, honosný, ale i ten nejskromnější a nejzastrčenější chaloupka kdesi v koutku hor byla vždy něčím originální, něčím se vyznačovala. Kéž se i nám podaří pod naším novým symbolem, v letech totality potlačovaným a zavrhaným, ale v minulosti hojně užívaným a všemi uctívaným, pod naším praporem budovat právě ten náš domov, tu naši obec v krásném koutě naší české domoviny.

Domov nám je určen nejen osudem, ale domov si také vytváříme sami.

Domov znamená spolucítit, spoluprožívat, spolurozhodovat, identifikovat se a cítit ochranu. Domov máme tam, kam nás táhne srdce, kde žijeme a kde se cítíme doma.

Kéž nám Bůh žehná.

Josef Svatoň
starosta obce

První vztyčení obecního praporu

V den státního svátku České republiky, 28. října 1995, byl poprvé v historii Nového Hrádku vztyčen obecní prapor. Tímto slavnostním aktem se završilo několikaleté úsilí obecního zastupitelstva o oficiální potvrzení symbolů svrchovanosti naší obce - znaku a praporu.

Začátek slavnosti byl vlastně již o měsíc dříve. Dne 20. září 1995 převzal starosta Nového Hrádku Josef Svatoň v doprovodu Vladimíra Říhy a Jiřího Hlaváčka z rukou předsedy Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky Milana Uhdeho příslušné dokumenty, potvrzující Novému Hrádku právo používat obecní znak a obecní prapor. Tím se Nový Hrádek zařadil do elitní společnosti měst a několika málo obcí v našem státě, které mají tyto výsady.

Celá slavnost prvního vztyčení obecního praporu se skládala ze tří částí. Nejprve byli od 14.30 hod. na radnici přivítáni čestní hosté, kteří si zároveň prohlédli výstavu dokumentů z historie Nového Hrádku. Pozvání na slavnost přijali: přednosta Okresního úřadu v Náchodě Lubomír Šmída, místostarostka okresního města Náchoda Zdenka Horníková, starostové okolních obcí a další hosté.

Všichni hosté byli mile překvapeni velmi dobrou úrovní výstavy a péčí, kterou hrádovští občané věnují prezentaci své obce. Poděkování za přípravu výstavy zaslouží vedle představitelů obce především Ludmila Ježková.

Z radnice se členové zastupitelstva a většina hostů přesunula do kostela sv. Petra a Pavla, kde proběhl v rámci mše svaté vlastní akt prvního vztyčení obecního praporu. Mši svatou celeburovali světící biskup královéhradecké diecéze Josef Kajnek a náš farář P. Jan Czarny. Pohled na zcela zaplněný kostel, kde se při této příležitosti sešli vedle sebe věřící i nevěřící, jistě potěšil srdce každého, kdo má Nový Hrádek rád.

Při celém aktu bylo nutno dodržet určité zvyky a zásady spojené s danými postupy a čestnými funkcemi. Tyto čestné funkce přijali: praporečník - Josef Drašnar, matka praporu - Milada Světlíková, kmotr praporu - Jiří Hlaváček. Připevnění praporu k žerdi provedli kromě těchto občanů i Otec biskup, pan farář, pan starosta, starosta hasičů pan Bek a starostka sokola paní Pružinová. Bylo přesně 17 hodin, když pan Drašnar poprvé vztyčil prapor Nového Hrádku. My, kteří jsme byli přítom, jsme tak byli svědky naprosto jedinečné události v celé historii naší obce. Události, ve které se spojuje úcta k našim předkům i výzva k našim potomkům.

Zvláštní poděkování si zaslouží mladí hrádovští zpěváci pod vedením Ing. Hlaváčka, muzikanti ze ZUŠ v Náchodě pod vedením pana Vlčka a všichni, kteří se zasloužili za překrásnou květinovou výzdobu.

Poslední dějství slavnostního dne se odehrávalo v místním kině. V rámci koncertu na počest státního svátku České republiky, který pro nás připravili mladí muzikanti ze ZUŠ v Náchodě, vystoupilo několik řečníků, z nichž největší pozornost upoutal více než půlhodinový projev docenta Ladislava Hladkého o historii Nového Hrádku. Myslím, že podobné ucelené dějiny své obce jsme vyslechli všichni poprvé.

Jsem přesvědčen, že každý, kdo se zúčastnil alespoň některé části slavnosti prvního vztyčení obecního praporu, bude mít nejen na co vzpomínat, ale že mu bylo také dobře na duši, protože patří mezi hrádováky. Snad nám tento zdravý patriotismus vydrží i ve všední dny.

Ing. Pavel Sobotka

Krátce...

- ☞ Frymburské slavnosti uspořádal 30. června "první soukromý provozovatel hradu v ČR" Zdeněk Steklý. Proběhly za účasti majitele Josefa Bartoně, na paloučku u hradu a lesem zněla historická, folková i rocková hudba
- ☞ 11. července vztyčila firma Alvyen první ze 4 stožárů větrné farmy na Šibeníku
- ☞ slavnost posvěcení zvoníčky u Remešů na Rzech proběhla za krásného počasí a značné účasti občanů, chalupářů i chatařů 12. srpna
- ☞ taneční zábava pořádaná TJ Sokol 19. srpna s hudbou PENTAVOX přilákala málo zájemců
- ☞ k 50. výročí založení Gymnázia v Dobrušce, které se konalo 9. září, přispěl absolvent - guvernér České národní banky Ing. Josef Tošovský do almanachu těmito slovy:
"Gymnázium je škola, na kterou se v životě snad nejvíc vzpomíná. Tady se z žáků stávají studenti a studentům se netýká. Už se tu neučí, ale studuje. Už se sem nechodí z povinnosti, ale po složení přijímacích zkoušek. Gymnázium, to jsou zkrátka první kroky do života, krásné chvíle mezi dětstvím a dospělostí, které uplynou nesmírně rychle. Přeji všem spolužákům, všem dobrušským gymnazistům, aby měli na naši školu právě takové vzpomínky - hezké na celý život."
- ☞ 11. září obecní zastupitelstvo vydalo Vyhlášku č. 12 o nakládání s tuhým komunálním odpadem
- ☞ 15. září se starosta a místostarosta zúčastnili setkání zástupců obcí, které mají ve svém názvu "hrad" v Hrádku ve Slezsku
- ☞ 20. září převzali J. Svatoň, VI. Říha a J. Hlaváček v Parlamentu ČR v Praze z rukou předsedy sněmovny PhDr. Milana Uhdeho Dekret opravňující obec k užívání obecního praporu
- ☞ 30. září při Posvícenské zábavě hrála k tanci hudba TROP. Pořadatelem byl TJ Sokol
- ☞ 28. října proběhla v odpoledních hodinách slavnost prvního vztyčení obecního praporu v kostele a místním kině. Prapor světil královéhradecký

biskup Josef Kajnek. Součástí slavnosti byla výstava fotografií, obrazových i psaných kronik obce a vykopávek z hradu Frymburk. Zájem občanů byl velký

- ☞ v měsíci říjnu převzal vedení samoobsluhy pan Voltr
- ☞ První sněhová přeháňka s deštěm byla již 30. září, první přízemní mrazík 21. října a první souvislá sněhová přikrývka asi 5 cm 4. listopadu (muselo se vyhrnovat)

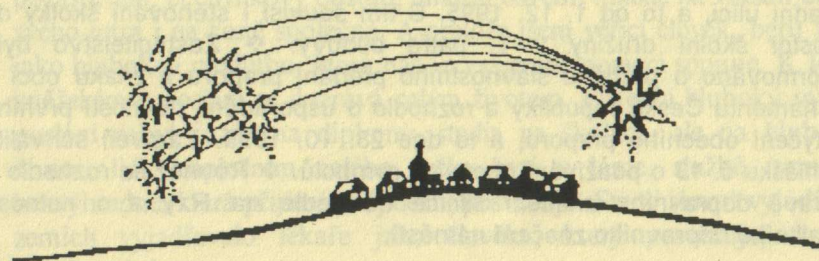
Vážení a milí čtenáři,

moc vás prosím o dodávání příspěvků (tel. 957 58) pro rubriku "Krátce...", aby byla co nejuplněnější. Velmi bych uvítala stálou spolupráci s ochotným občanem - informátorem, který by mi pomohl při výběru zpráv do rubriky i zápisů do obecní kroniky. Nenechte se odradit platností jednoho z Murphyho zákonů.

*Máte-li čas, chybějí vám peníze.
Máte-li peníze, chybí vám čas.*

Děkuji a všechny vás před Vánocemi zdravím.

Anna Marková, kronikářka obce

Skutečně jeden druhému svítíme na cestu k sobě samému i navzájem a nemoc není nějaký trest, který nás jen sužuje, ale je to možnost nápravy, možnost přijetí pomoci druhých, kdy naše hrdost či pycha bývá umenšena a možnost růstu v lásce a vzájemné pomoci znásobena.

Nestávkovala jsem, ale hluboce jsem se modlila za vás, za sebe, aby nám bylo jasno na naší společné cestě. Sami jste mi za ty 2 dny dali spoustu svého času. Přišlo velmi málo pacientů. Děkuji vám. Čas, který jste mi darovali, jsem předala dál druhým. Rozloučila jsem se v klidu se dvěma staroušky, kteří odjížděli do domova důchodců. Měla jsem čas si promluvit s lidmi o životě a smrti, kteří byli plni bolu z odchodu milovaného člena rodiny. S přítelkyní - zubařkou o patro výš jsme probraly věci týkající se vás a přitom mi spravila zoubky, které už také stávkovaly. Napsala jsem pár dopisů blízkým lidem, kteří na odpověď už dávno čekali. Vždyť lékař je váš pomocník, ne váš služebník a proto čas není rozhodující. Čas patří jen a jen Bohu. Rozhodující je vnitřní pochopení problémů ve zdraví i nemoci. Vždyť každý má "svého" lékaře v sobě, řešení je v každém z nás, jen ho v pokoře najít. V tom je hluboké poznání zdraví, nemoci, léčení. Budu vám vždy na cestě k sebepoznání v nemoci i ve zdraví nápomocna. Vždyť stejně pomáháte vy i mně.

MUDr. Alena Rybáčková

Drazí občané!

Byl jsem požádán, abych napsal pár slov k zásobování na Novém Hrádku, jako nový vedoucí zdejší jediné samoobsluhy.

Předem bych rád upozornil a tím předešel možným dohadům, že jsem pouze zaměstnancem SAVENY Náchod, a. s., která má tuto prodejnu v nájmu od obecního úřadu.

Chápu zákazníka, že ho problémy prodejny nezajímají a že chce být včas rychle a kvalitně obsloužen...

Bohužel problémy tu jsou a musí se řešit mnohdy nepopulárními opatřeními. Naší snahou je vyhovět v co nejširší míře v rámci našich možností.

Co je a lze to objednat z velkoobchodu SAVENY vám rád objedná, ceny zboží jsou určeny výrobcem, dodavatelem a obchodními přírážkami danými podnikem.

Nedostatek pracovních sil a stávající nemocnost personálu nemohu ničím ovlivnit.

Sortiment uzeniny a hlavně mléčných výrobků je dán dvěma monopolními dodavateli - Skaličan Česká Skalice a Orlický konzum, kteří jsou ochotni sem na Hrádek zajíždět. Dodávky mléka po 9. hodině ráno jsou dány rozvozním plánem mlékařského vozidla.

Dostatek chleba, pečiva a sáčkového mléka po celou prodejní dobu je mojí snahou zajistit. Poptávka po tomto sortimentu je kolísavá, těžko odhadnout, jestli přijdou chalupáři a lidé, kteří si nakupují v místě svého pracoviště, též nemohu opomenout, že odpisy a slevy pečiva jsou podnikem limitovány.

Sortiment výrobků, čekání na košík ve frontě za pokladnou jsou dány velikostí a vybavením prodejny (1 pokladna = 10 košíků).

Tato samoobsluha se samozřejmě nemůže vyrovnat velké uzavřené prodejně vedle, na kterou jste asi byli zvyklí.

Opakuji tedy na závěr, že mojí i naší snahou je Vám vyhovět a od Vás, milí zákazníci, očekávám špetku pochopení a jsem ochoten odpovědět na případné dotazy a podat vysvětlení, pokud bude někdo o vysvětlení stát.

Vím, že není na světě člověk ten, aby se zavděčil lidem všem, doufám však, že spokojených hrádovalů bude víc než těch druhých.

Václav Voltr
toho času vedoucí samoobsluhy

Skutečně jeden druhému svítíme na cestu k sobě samému i navzájem a nemoc není nějaký třet, který nás jen sužuje, ale je to možnost nápravy, možnost přijetí pomoci druhých, kdy naše hrstička bytva umněna a možnost růstu v lásce a vzájemné pomoci znásobena.

Nestávkovává jsem, ale hluboce jsem se modlila za vás, za sebe, aby nám bylo jasno na naši společně cestě. Sami jste mi za ty 2 dny dali spoustu svého času. Přišlo velmi málo pacientů. Děkuji vám. Čas, který jste mi darovali, jsem předala dal druhým. Rozloučila jsem se v klidu se dvěma staroušky, kteří odjízdeři do domova důchodců. Měla jsem čas si promluvit s lidmi o životě a smrti, kteří byli plni bolu z odchodu milovaného člena rodiny. S přítelkyni - zubarkou o patro výš jsme probraly věci týkající se vás a přitom mi spravila zoubky, které už také stávkovaly. Napsala jsem pár dopisů blízkým lidem, kteří na odpověď už dávno čekali. Vždyť lékař je váš pomocník, ne váš služebník a proto čas není rozhodující. Čas patří jen a jen Bohu. Rozhodující je vnitřní pochopení problému ve zdraví i nemoci. Vždyť každý má "svého" lékaře v sobě, řešení je v každém z nás, jen ho v pokore najít. V tom je hluboké poznání zdraví, nemoci, léčení. Budu vám vždy na cestě k sebezpoznaní v nemoci i ve zdraví napomocna. Vždyť stejně pomáháte vy i mně.

MUDr. Alena Rybáčková

Drazi občane!

Byl jsem požádan, abych napsal pár slov k zásobování na Novém Hrádku, jako nový vedoucí zdejší jediné samoobsluhy.

Předem bych rád upozornil a tím předešel možným dohadům, že jsem pouze zaměstnancem SAVENY Nachod, a. s., která má tuto prodejnu v nájmu od obecního úřadu.

Chápu zákaznicka, že ho problémy prodejny nezajímají a že chce být včas rychle a kvalitně obslužen...

Bohužel problémy tu jsou a musí se řešit mnohdy nepopulárními opatřeními. Naši snahou je vyhovět v co nejširší míře v rámci našich možností. Co je a lze to objednat z velkoobchodu SAVENY vám rád objedná, ceny zboží jsou určeny výrobcem, dodavatelem a obchodními přírážkami danymi podnikem.

Nedostatek pracovních sil a stávající nemocnost personálu nemohu ničím ovlivnit.

Sortiment uzeniny a hlavně mléčných výrobků je dán dvěma monopolními dodavateli - Skaličan Česká Skalice a Orlický konzum, kteří jsou ochotni sem na Hrádek zajíždět. Dodávky mléka po 9. hodině ráno jsou dány rozvozním plánem mlékařského vozidla.

Dostatek chleba, pečiva a sáčkového mléka po celou prodejní dobu je moji snahou zajistit. Poplávka po tomto sortimentu je kolísavá, těžko odhadnout, jestli přijdou chalupáři a lidé, kteří si nakupují v místě svého pracoviště, též nemožno opomenout, že odpisy a slevy pečiva jsou podnikem limitovány.

Sortiment výrobků, čekání na košík ve frontě za pokladnou jsou dány velikostí a vybavením prodejny (1 pokladna = 10 košíků).

Tato samoobsluha se samozřejmě nemůže vyrovnat velké uzaveně prodeje vedle, na kterou jste asi byli zvyklí.

Opakují tedy na závěr, že moji i naši snahou je Vám vyhovět a od Vás, milí zákazníci, očekávám špetku pochopení a jsem ochoten odpovědět na případné dotazy a podat vysvětlení, pokud bude někdo o vysvětlení stát.

Vím, že není na světě člověk ten, aby se zavděčil lidem všem, doufám však, že spokojených hrádováků bude víc než těch druhých.

Václav Voltř
toho času vedoucí samoobsluhy

Zviditelňování

Není asi taková obec, kde by nebylo něco zajímavého. Nový Hrádek má hned několik opravdových zajímavostí. A stojí za to.

Už zeměpisná poloha naší obce je zajímavá. Neleží ani v horách, ani v nížině. Leží však na známé červeně značené Jiráskově cestě, která vede přes Broumovské stěny přes Náchod, Olešnici a celý hřeben Orlických hor...

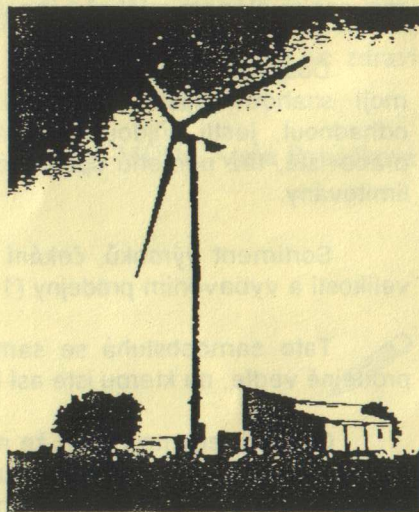
Zajímavé jsou zde památky - morový sloup, kašna, kříž a kostel sv. Petra a Pavla na náměstí a samozřejmě hrad Frymburk (záměrně nevolím označení "zřícenina"), který postupně vstává z mrtvých díky panu Steklému a jeho letošním velice zdařilým Frymburským slavnostem.

Tyto a další zajímavosti přispívají ke zviditelňování naší obce v očích turistů, návštěvníků, širokého okolí.

Během letošního července došlo k dalšímu, výraznému zviditelňování obce, přesněji kopce Šibeníku, kde vyrostly čtyři elegantní sloupy větrných elektráren. Myslím, že jsme si na jejich vlastní existenci již zvykli - mě osobně během těch dvou let, kdy stavba stála, děsila představa, že by dílo nebylo dokončeno a Šibeník by tak zůstal v "rozvrtném" stavu.

Při pokusném provozu jsem však byl překvapen (a nejen já) poměrně značnou hladinou hluku. Jeho zdrojem není ani tak vlastní svist lopatek (představte si, že obvodová rychlost vrtulí je okolo 220 km/h!), jako hluk převodovky otáčející strojovnou kolem svislé osy za větrem. Protože takový provoz neodpovídá přísným hygienickým normám, nejsou elektrárny dosud uvedeny do běžného provozu, který byl plánován na podzim letošního roku.

Výkon farmy (1,6 MW) není ani malý, ani velký. Bylo by třeba vybudovat 1250 takovýchto větrných farem, aby byl celkový výkon roven výkonu dvou bloků jaderné elektrárny v Temelíně. Přesto však by výroba energie této větrné farmy při jmenovitém výkonu pokryla spotřebu asi 60 až 80 domácností včetně elektrického topení - což je asi 1/5 Nového Hrádku.

Kolik lidí u nás před takovými deseti, patnácti lety vědělo, kde leží Dalešice či Temelín? A kolik lidí ví, kde se nachází naše obec? Ode dneška bude termín **Větrná farma Nový Hrádek** patřit k takovým termínům, jako jsou **Přečerpávací vodní elektrárna Dalešice** či **Jaderná elektrárna Temelín**.

Zviditelňování obce je patrné na desítky kilometrů - i z Pardubic jsem díky větrným elektrárnám konečně poznal, kde přesně na obzoru Nový Hrádek leží. Věřím, že nová větrná farma značně přispěje k většímu zájmu o naši obec - od začátku výstavby se výrazně zvýšil počet turistů putujících přes Šibeník. Sám pan Tošovský, majitel firmy ALVYEN a provozovatel větrné farmy navrhl, že by šikovný podnikatel mohl zřídit na Šibeníku stánek s občerstvením. Příliš se ani nebránil návrhu využít nepotřebné trubky k postavení rozhledny na prvním nevyužitém základu (z finančních důvodů neuvažuje postavit v dohledné době zbylé dvě elektrárny).

Myslím, že panu Tošovskému patří obdiv za jeho odvalu a dík za značný přínos ke zviditelňování naší obce. Věřím, že provoz elektráren bude po odstranění všech nepříjemných průvodných jevů opravdu ekologický, nerušící nás, občany. Doufám, že si všichni na novou větrnou farmu zvykne a přijmeme ji jako nedílnou součást Nového Hrádku.

Ing. Jiří Hlaváček

Tradice betlémářství na Novém Hrádku

Vánoce, ty nejkrásnější svátky v roce, svátky krásných obyčejů a zvyků, bychom si mnozí nedokázali představit bez betlémů, které vždy byly a jsou stále symbolem křesťanské lásky a pokory

Hlavní podnět k vánočnímu stavění betlémů dal pravděpodobně sv. František z Assisi o vánocích roku 1223. Když se mu vyplnilo přání navštívit Svatou zemi a Betlém, místo Ježíšova narození, litoval všechny, kteří toto štěstí neměli. Rozhodl se proto dát jim také tento prožitek radosti. Postavil v blízké jeskyni jesle, nechal přivést oslíka a volka. Tam pak sloužil kněz půlnoční mši svatou. Tento čin dal základ tradice jesliček, jak ji známe až do dnešních dnů.

Betlémy v kostelích vznikaly již někdy v 16. století. Mezi lidové vrstvy se šířil tento zvyk nejprve v Itálii, k rozvoji betlémářství v Čechách došlo později, asi až v druhé polovině 19. století.

Každý kraj má své betlémy, které jsou odlišné od betlémů z jiných míst. Někde vznikaly betlémy vyřezávané ze dřeva, jinde ručně malované nebo vyrobené z těsta, někde zase vystříhovali betlémy z tištěných archů.

V Novém Hrádku a jeho okolí to byly hlavně betlémy vyřezávané z lipového dřeva, které většinou vznikaly ve 30. a 40. letech našeho století. V

těchto letech bylo možno zakoupit si pěkné vyřezávané figurky, které byly sériově vyráběny v okolí Králík v Orlických horách a které se většinou prodávaly na předvánočních trzích u kostela, v krámku pana Fialy, který si sám pro sebe také vyřezal betlém, nebo v trafice u pana Pavla. Sortiment figurek byl velmi široký, betlémy se mohly každoročně doplňovat. Na Hrádku však také žilo hodně zručných řezbářů, většinou tkalců nebo lesních dělníků, kteří za zimních večerů vyřezávali betlémy. Někteří z nich kopírovali figurky z kostelního betléma, jako například

Bohumil Grim, Josef Příbyl-Poněk, Josef Ulrych, Josef Grim, který vyřezával a figurky mu maloval malíř Ferdinand Drašnar.

Nejzručnějším z místních lidových řezbářů byl Josef Livar, který vyřezal rozsáhlý betlém, ve kterém najdeme chaloupky z Bukovce. Pěkný pohyblivý betlém vyřezal Josef Příbyl.

Řezbářství na Novém Hrádku nezaniklo ani v posledních letech. Zručným řezbářem byl pan Rudolf Habr, který tvořil své betlémy společně s manželkou, v současnosti se vyřezáváním zabývá pan František Školník, z mladší generace Josef Hánl a Josef Svatoň mladší.

Přestože minulá léta bohužel příliš betlémům nepřála, jejich obliba v domácnostech nepominula, staly se neoddělitelnou součástí vánoční výzdoby, přirostly nám k srdci, protože z nich dýchá kouzlo vánoc.

manželé Hánlovi

Společenská kronika

Ve 2. pololetí 1995 slaví svá životní jubilea tito nejstarší hrádovští občané:

Martinková Anna	83 let	Laštovková Hedvika	92 let
Černý Bohuslav	80 let	Příbylová Marie	95 let
Zelená Anna	88 let	Ptáček Vratislav	86 let
Kubeček František	81 let	Čáповá Božena	83 let
Škoda Josef	82 let	Janečková Ludmila	89 let
Klamtová Marie	82 let	Bubeniček Karel	86 let
Novotná Marie	86 let	Škodová Božena	80 let
Klimšová Marie	83 let	Kopecká Anežka	93 let
Školník František	84 let	Šejnohová Marie	88 let
Hofmanová Hedvika	80 let	Schejbalová Marie	83 let
Linhart Josef	81 let	Milotová Anna	83 let
Beková Hedvika	88 let		

Všem jubilantům srdečně blahopřejeme.

Noví občanci Nového Hrádku:

Jana Martinková
David Vaněk
Tomáš Holý
Jiří Hánl

Dětem i jejich rodičům přejeme hodně radosti ze života.

Rozloučili jsme se se zesnulými:

Jan Bořek
Luděk Zákravský
Josef Siegel

Nezapomeneme...

Kultura

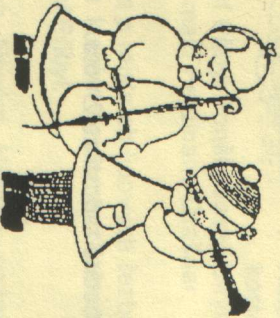
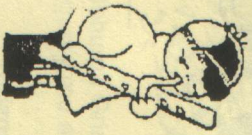
7. - 11. 12. 1995

Výstava betlémů v budově
obecního úřadu

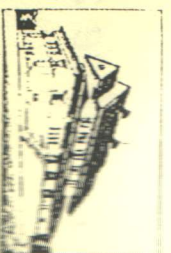
20. 12. 1995 v 19.00

Vánoční koncert **MUSICA NATALIS** (=Vánoční muzika)
vokálního sextetu **AMBROSIIUS**

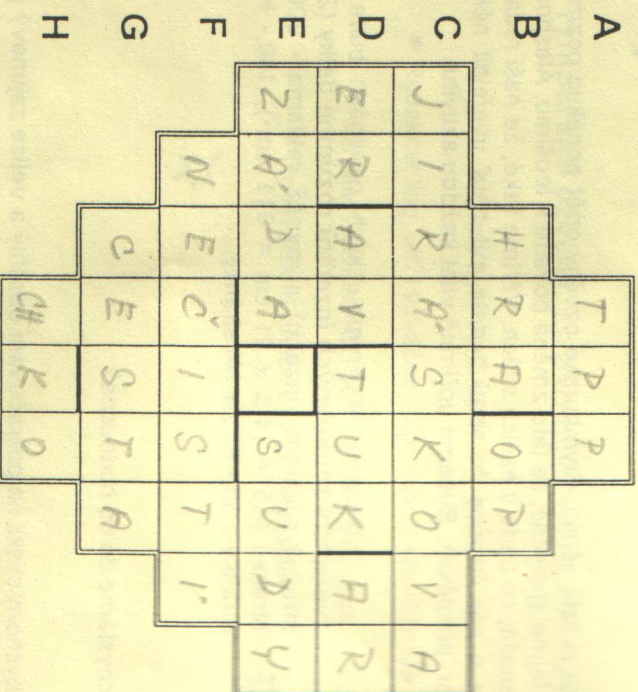

a
souboru historických nástrojů **COLLEGIUM PROPRIUM**
v místním kině

Křížovka o ceny

1 2 3 4 5 6 7 8 9

- A. SPZ Teplíc. B. Zábavná činnost, primát. C. 1. část tajenky. D. Název souhlásky, Audio-Video, mastnota, Amatérské radio. E. Část těla, velké nádoby. F. Špinaví. G. 2. část tajenky. H. Chráněná krajinná oblast. 1. Splav. 2. Země s hlavním městem Teherán. 3. Naše krajské město. 4. Zelený porost, středoevropan. 5. Léčka, anglicky "je", předložka. 6. Experiment, číslovka. 7. Peněžítý trest. 8. Překáží. 9. Plošné míry.

Tajenku doneste do schránky redakce nejpozději do 31. 12. 1995. Tyto výlosování vyherci obdrží drobné ceny.

Slovo redakce závěrem

Milí čtenáři, občané Nového Hrádku a jeho příznivci,

jak jste si jistě všimli, Frymburské ozvěny opět poněkud pozměnily svůj vzhled. Doufáme společně, že tato změna povede k lepšímu. Ale spoň my se o to budeme snažit, co bude v našich silách. Věříme také, že naši redakční radu brzy posílíte o pár členů a že sami budete mít chuť uveřejnit některý svůj článek, názor, příspěvek. Budeme upřímně vítat každou aktivitu.

Novinkou ve Frymburských ozvěnách bude možnost zveřejnění **soukromých inzerátů rozumné délky** (20,- Kč za stručný soukromý inzerát) a rovněž reklama - 200,- Kč za stránku (A5 = 14,8 x 21 cm = 311 cm²), 100,- Kč za 1/2 stránky a 50,- Kč za 1/4 stránky

A co chystáme do do budoucna?

Rádi bychom otiskli na pokračování obsáhlý a velice zajímavý projev Dr. Hladkého ze slavnosti prvního vztýčení obecního praporu v kině o historii Nového Hrádku. Dále vás budeme informovat o jednání obecního zastupitelstva, budeme pokračovat ve společenské kronice a informovat vás o kulturních akcích minulých. V rubrice "Krátko..." vám v krátkosti přiblížíme všechny důležité a zajímavé události, které se staly v období od minulého vydání Frymburských ozvěn. A samozřejmě - počítáme s vašimi příspěvky, názory, komentáři...

Na závěr tohoto vydání Frymburských ozvěn, ale i na závěr tohoto roku vám všem přejeme požehnané vánoční svátky a do nového roku hodně zdraví, štěstí a lásky.

Frymburské ozvěny, zpravodaj obce Nový Hrádek

- Číslo bylo vydáno 1. 12. 1995
- Redakce: Ing. Jiří Hlaváček, Mgr. Hana Hlaváčková
- adresa: Náměstí 46, 549 22 Nový Hrádek
- Nevyžádané příspěvky se nevracejí

